

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

«МОГИЛЯНСЬКІ ЧИТАННЯ – 2017:
Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні:
глобальний, національний та регіональний аспекти»

XX Всеукраїнська науково-методична конференція

ТЕЗИ

Соціальна робота.

Освіта та суспільні науки.

Проблеми безпеки функціонування та розвитку
регіонального соціуму в умовах децентралізації:
соціокультурний аспект

Психологія

Миколаїв, 13–17 листопада 2017 року

Могилянські читання – 2017 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : XX Всеукр. наук.-метод. конф. : тези доповідей Соціальна робота. Освіта та суспільні науки. Проблеми безпеки функціонування та розвитку регіонального соціуму в умовах децентралізації : соціокультурний аспект, Миколаїв, 13-17 листоп. 2017 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. – 190 с.

ПСИХОЛОГІЯ

ПІДСЕКЦІЯ: Цільова спрямованість особистості та посттравматичний стрес

УДК 159.923.35

Амплєва О. М.,
канд. психол. наук, старший викладач,
ЧНУ ім. Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОГРАМУВАННЯ

Виникнення НЛП пов'язують з іменами двох американських вчених – професійного лінгвіста Джона Гріндера та психолога і математика Річарда Бендлера. НЛП виникло на основі міждисциплінарного взаємодії людей, що вивчають досвід роботи геніальних психотерапевтів – Фріца Перлза, Вірджинії Сатір, Мілтона Еріксона. Вони серйозно замислилися над питанням, чому, одні люди, умовно названі успішними, отримують чудові результати в певній справі, а інші, не дуже успішні, роблять, здавалося б, те ж саме, але в результаті отримують далеко не те, чого хотіли, – а іноді й повний провал? Засновники вирішили обрати найвідоміших майстрів комунікації свого часу в галузі політики, бізнесу, медицини, просвіти та психотерапії, ретельно вивчили їх досвід вербального та невербального впливу на людей з точки зору постійної присутності в ньому певних стабільних структур, що повторюються. Такі структури були ними виявлені, описані та адаптовані для «передачі» іншим людям в процесі навчання. Далі вони стали вивчати способи індивідуального несвідомого кодування інформації та досвіду, а також оперування ними в успішних та менш успішних людей, виявили явні закономірності і перетворили їх досвід в моделі, придатні для передачі іншим людям. Тобто на даному етапі розглядалися вже способи ефективного та не дуже ефективного мислення.

І нарешті, Гріндер та Бендлер стали «знімати» досить складні стратегії успішної поведінки, такі як, наприклад, стратегія чітко сформованого результату, стратегія подолання життєвих труднощів, стратегія вирішення внутрішніх конфліктів, у найбільш успішних людей – і знову описувати їх у вигляді моделей, адаптованих до засвоєння іншими людьми. Так були розроблені психокорекційні методики НЛП. Паралельно були виявлені «неуспішні» стратегії – тобто стратегії,

<i>Сай Д. В.</i> Неформальна освіта як важливий фактор підтримки малозахисених верств населення	25
<i>Скиба Т. Ю.</i> Інноваційні технології управління закладами вищої освіти	26
<i>Сургова С. Ю.</i> Сучасні методи роботи соціального працівника з клієнтами, що мають особливі потреби	28
<i>Чубук Р. В.</i> Система профорієнтації як важлива складова соціально-превентивної роботи з молоддю	30
<i>Файчук О. Л.</i> Характеристика мотивів працевлаштування за фахом випускників спеціальності «соціальна робота»	32
<i>Літвинчук С. Б.</i> Модульно-компетентнісна технологія навчання у вищій школі	34

ОСВІТА ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ

ПІДСЕКЦІЯ: Сталий розвиток університетської системи освіти	38
<i>Воробйова А. І.</i> Школа професора Лейфури В. М. (досвід роботи з математично обдарованими учнями Миколаївщини)	38
<i>Болюбай Н. М.</i> Педагогічне тестування в умовах інформаційного середовища MOODLE	40
<i>Кутковецький В. Я., Турти М. Ю.</i> Контроль стану керуючої і інтелектуальної системи	44
<i>Драпак Л. С.</i> Екологічна складова освіти для сталого розвитку при вивченні математичних дисциплін	47

ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО СОЦІУМУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

<i>Мейжис І. А.</i> Соціальні уявлення жителів Півдня про історію краю як фактор безпеки: теоретичні засади дослідження	50
<i>Безрукова О. А.</i> Протестні настрої в Україні: регіональні відмінності	52

<i>Лісєнко О. В.</i> Інформаційні чинники у мисленні свідомості населення України	54
<i>Онищук В. М.</i> Стратегічне бачення у просторі нерівності	55
<i>Грабовець І. П.</i> Дослідження щодо загальної оцінки стану безпечності міст та районів проживання (на прикладі м. Кривий Ріг)	58

Соціокультурний розвиток регіонального соціуму: соціально-психологічні та філософські аспекти

<i>Гавеля В. Л.</i> Целеполагание, прогнозирование и планирование	61
<i>Осипов А. О.</i> Досвід, сприйняття та думка у філософських дослідженнях Р. Штайнера	63
<i>Дрозжанова О. М., Ступак О. П.</i> Філософія як засіб збереження смислів культури в умовах сучасних комунікативних практик	64
<i>Броннікова Л. В.</i> Трансформаційні процеси в сфері науки та освіти в умовах переходу до інформаційної доби	66
<i>Коробов В. К.</i> Громадські уявлення щодо реформування освітньої сфери в умовах малого міста (на прикладі дослідження освітньої сфери міста Каховка Херсонської області)	68
<i>Іванова І. Ф.</i> Місія університету: теоретичний аналіз	71
<i>Рожанська Н. В.</i> Додаткові освітні послуги ВНЗ як чинник соціокультурного розвитку регіонального соціуму	73
<i>Мосаєв Ю. В.</i> Європейські футбольні першості як приклад комерціалізації спорту	75
<i>Марущак О. В.</i> Пошук людиною і українським соціумом власної ідентичності (соціально-філософський аспект)	76
<i>Костельнюк М. М.</i> Предтеча українського консерватизму	78
<i>Васильюха О. В.</i> Особливості формування етнічного складу населення південного регіону України	81
<i>Крашевська Є. В.</i> Державна служба як соціальний ліфт регіональної еліти (на прикладі Запорізької області)	83
<i>Матюхін Д. А.</i> Релігійний плюралізм як фактор формування життєвого стилю сучасної молоді	85

Як і Кант, Штайнер вважає, що існують дві форми діяльності думки: та, яка розрізняє й оперує поняттями (розсудок за Кантом) і яка пов'язує та сприймає ідеї (розум за Кантом). Водночас Штайнер не поділяє позиції Канта, який стверджує, що діяльність розуму має ілюзорний характер й обумовлена діяльністю духу самого по собі. Наукова діяльність ґрунтується лише на аналізі (розсудок за Кантом), подрібненні досвіду і, таким чином, усе більше віддаляється від природи, втрачаючи духовний зв'язок, який один лише і є єдиним підґрунтям поєднання усіх частин дійсності. Розділення – необхідний перехідний етап наукового пізнання світу, але не завершальний. Опановуючи науку, людина поєднує чуттєвий та мисленнєвий світи у нерозривну єдність. Для пізнання цієї єдності не потребується ніяких інших процесів, таких, наприклад, як Воля (за Шопенгауером), Абсолютна Ідея (за Гегелем).

УДК 130.2(043.2)

Дрожанова О. М.,
канд. соц. наук, доцент

Ступак О. П.,
старший викладач,

НУК ім. адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна

ФІЛОСОФІЯ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ СМИСЛІВ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИК

Нелінійність інформаційних потоків в сучасному комунікативному середовищі посилює суб'єктивізацію смислів і текстів культури, збільшує поліваріантність культурних конотацій в дискурсивних практиках, зводить здатність (с)прийняти конфлікт інтерпретацій, тим самим посилює напруженість у міжіндивідуальних, міжгрупових, у т. ч. міжпоколінних комунікаціях. Ці тенденції виявляються через примітивізацію вербальної поведінки, зокрема у збідненні активного словникового запасу й просуванні «аббревіатурного» мислення. Отже, посилюється потреба пошуків «компенсаторів» редукування індивідуальної картини світу до «одномірності» (Г. Маркузе).

Які значущі для освіти проблеми мають бути поставлені у зв'язку з названими особливостями сучасної культурної ситуації? Йдеться не лише про філософське осмислення освіти, а й про повернення до розуміння освіти й творення людини в коло філософського дискурсу, як це було біля витоків європейської культури. На наше переконання, не

можна не поставити питання про формування індивідуальних смислових контекстів, тобто наданих систем, що постійно змінюються, зокрема і про вплив на цей процес текстів, предметів культури, різноманітних форм знання і діяльності. З одного боку, йдеться про якість і освіченість суб'єкта інтерпретації, з іншого – про шляхи і форми засвоєння елементів позитивного знання і досвіду, тобто про пошук форм суб'єктивізації позитивного.

Безсумнівно, саме в добуваннях філософської герменевтики практиках ми зможемо знайти відповіді на ці фундаментальні для сучасної освіти питання. Класики герменевтичної традиції, зокрема П. Рікер, тлумачать розуміння як спосіб включення індивіда в цілісний контекст культури, як одну з найсуттєвіших засад діяльності людини в культурі. Саме процес інтерпретації залучає індивіда до контексту культури. Завдання герменевтичного осмислення не обмежується інтерпретацією символів, а визначає роль людини як суб'єкта культурно-історичної творчості, в якій і через яку здійснюється зв'язок часів і яка спирається на активну діяльність індивіда. Людина, намагаючись осмислити, описати свій досвід, шукає сюжет (закріплений тими або іншими засобами в культурі: архетипний, міфологічний, літературний, історичний тощо), що міг би впорядкувати описувані події. Цей сюжет, тобто наративна структура, і виступає у вигляді інтерпретаційних рамок, які людина накладає на осмислювану дійсність.

Наратив можна тлумачити як замкнуту завершену структуру, для якої характерні, по-перше, послідовність і завершеність дій, подій, що змінюють одна одну й розташовані у хронологічному або ж іншому підпорядкованому якійсь внутрішній логіці порядку, і, по-друге, оцінки найбільш значимих подій та афективне ставлення до них оповідача. Таким чином, наратив трансформує неупорядковані життєві події у певну послідовність, вибудовувану виходячи із загальної життєвої концепції оповідача або ж його особистісного міфу, що визначають внутрішню логіку створюваного тексту. Процес інтерпретації, за Рікером, включаючи індивіда в контекст культури, дозволяє через особливе розмежування часу зрозуміти специфічний зв'язок історії, епістемології й герменевтики.

В контексті герменевтичних практик суб'єкт освіти не лише отримує знання й інформацію, оволодіває вміннями й навичками, а й безперервно інтерпретує, тлумачить смисли, що є не менш значущим, ніж накопичення знань в традиційному розумінні освіти. І саме філософія як культура розуміння забезпечує змістовну наповненість комунікацій, уможливорює «повернення суб'єкта» як цілісної людини, залученої до системи соціальних комунікацій, захищаючи від неявних, прихованих проявів відчуження та редукції життєсвіту.